

Зимівля звірів (народна казка)

Автор Невідомий

В одного ледачого й злого хазяїна був віл. Роботящий віл був, багато роботи всякої робив, а вола за все це в холодній повітці держали й харчі погані давали йому.

Прийшла зима люта: стужа, холод, голод.

- Покину я хазяїна, піду світ за очі... Гірше не буде, - і покинув віл хазяїна.

Йде віл, іде, а назустріч йому - баран.

- Куди, баране, йдеш? - питає віл.

- Від зими лютої тікаю, літа красного шукаю, - каже йому баран.

- Ходімо зо мною - веселіше буде.

От і пішли вони вдвох. Ідуть вони, йдуть, а назустріч їм свиня снігом бреде, рохкає.

- Куди, клаповуха, йдеш? - питає віл.

- Від зими лютої тікаю, літа красного шукаю, - одказує свиня.

- Ходімо з нами - веселіше буде.

Всі гуртом далі йдуть, а назустріч їм - гусак.

Іде гусак, з боку на бік перевалюється, сам до себе говорить.

- Куди, гусаче, йдеш? - питає віл.

- Від зими лютої тікаю, літа красного шукаю, - одказує гусак.

- Ну, ходімо з нами - веселіше буде.

От і гусак пішов з ними. Ідуть вони, йдуть, а назустріч їм - півник-співунець, червоний гребінець, поважно так ступає, "ку-ку-рі-ку" своє виспівує.

- Куди, півнику, йдеш?

- Від зими лютої тікаю, літа красного шукаю! - одказує півник-співунець.

- Ходімо з нами - веселіше буде.

Ідуть вони всі вкупі. Вечоріє, а мороз розлютувався, аж кусає. Віл і каже:

- Давайте, друзі, хату шукати.

- Мені тая хата не потрібна: в мене кожух теплий, - баран каже.

- І я морозу не боюся, - свиня каже, - я в землю зариюся.

- А нас пух буде гріти, - кажуть гусак з півнем.

Довелося одному воліві йти. Бродив він, блудив у лісі, аж раптом дивиться - стоїть в гушавині хатина, а коло неї ще й стіжок сіна. Зажив тоді собі віл, приспівуючи: в теплі, в добрі - їжа воліві смачна й хатина тепла.

А то раз вранці, на світанку, чує віл - хтось стукає. Відчинив він двері, а коло дверей стоїть баран, змерз, аж тіло труситься.

- Пусти, брате, погрітися.

- А ти ж казав, що в тебе кожух теплий... Не пущу!

- А коли не пустиш - я рогами колоду в стіні виверну, однаково не pomoжеться тобі: змерзнеш тоді.

Подумав віл, подумав, та й пустив барана.

А пізніше трохи й свиня придибала до вола.

- Пусту, брате, погрітися,

- Ні, не пушу. Ти в землю зариешся та й так перезимуєш.

- А як не пустиш, то я рилом усі шули твоєї хатини підрию, а жити тоді в хатині, ясно, не можна буде.

Що його вдієш? Жаль волів хатини – пустив він і свиню.

Минуло небагато часу – плентаються до вола, мов ті старці, гусак з півнем.

- Пусту, братику, погрітися.

- Не пушу. Вас пух гріє.

- А як не пустиш, – каже гусак, – я увесь мох у стінах твоєї хатини повищипую.

- А я, – каже півень, – усю стелю на горіщі згребу ногами. Не жити тобі в хатині: змерзнеш.

Що його робити волів? Пустив він до хатини й гусака з півнем.

Стали тоді жити вони всі вкупі.

Бігла собі, поживи шукаючи, повз хатину лисиця. Чує – півень пісні виспівує. Забажалося лисичці півнячого м'яся посмакувати, та як його дістати? Пішла тоді лисиця на хитрощі, побігла до ведмедя й до вовка та й каже їм:

- Знайшла я вам, друзі мої дорогі, славному поживу: тобі, ведмедю, – ситого бугая, тобі, вовче, хорошого барана, а собі – доброго півня.

- Гаразд, кумасю, – одказують ведмідь з вовком, – ми твоєї послуги ніколи не забудемо.

Повела лисиця звірів до хатини. Ведмідь тоді й каже вовкові:

- Ти йди вперед.

А вовк одказує йому:

- Ні, ти, ведмедю, більшу силу за мене маєш, тобі треба йти вперед.

- Ну, гаразд, – погодився ведмідь.

Подивився віл у вікно й побачив: до хатини звірі йдуть... Перелякався баран, перелякалася свиня, перелякалися гусак з півнем. Що його робити? А віл тоді й каже:

- Не бійтеся, друзі, нічого. Живемо ми з вами тепер добре, не голодні, й тепло нам. А все це тому, що живемо ми в дружбі великій, один одному допомагаємо, з біди дружка дружку виручаємо. Давайте ж і зараз спільно, як друзі, бити наших ворогів.

- Згода, погоджуємось, – загукали всі.

Сказали – зробили.

Тільки-но ведмідь підійшов до дверей, а віл, баран, свиня й гусак як вискочать з хатини... Не встиг ведмідь й на задні лапи сп'ястися, як віл придавив його до стіни рогами, а баран на всю силу, з розгону, почав бити його своїм лобом. Свиня, часу не гаючи, розпочала шматувати ведмедя своїми іклами й рилом, а гусак теж задніх не пасе, товариство підтримує: клює ведмедя своїм міцним дзьобом.

Півень вилетів на двері та на всю силу як загорлає: "Ку-ку-рі-ку!.."

Вовкові здалося, що півень кричить: "За-рі-жу-у-у-!" Перелякався вовк та й кинувся тікати. А лисичка ще раніше за вовка втекла.

Насилу-насилу ведмідь вирвався – доброї прочуханки дали дружні звірі.

А віл, баран, свиня й гусак з півнем стали знову спокійно собі жити та поживати в хатині.